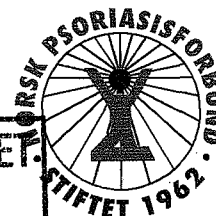

Justisdepartementet, Lovavdelingen
Postboks 8005 Dep.
0030 Oslo

JUSTISDEPARTEMENTET	
20 DES 2005	
SAKSNR.:	200504026
AVD/KONT/BEH:	LOV/ED/HI
DOK.NR. 70	ARKIVKODE:

Oslo 05.12.2005

Høringssvar fra Norsk Psoriasisforbund til NOU 2005: 8 Likeverd og tilgjengelighet

Norsk Psoriasisforbund viser til høringsbrev av 7. juli 2005, og vil få komme med følgende høringssvar til NOU 2005:8 Likeverd og tilgjengelighet.

Utredningens betydning som lovforarbeid

Siden det her fremmes en helt ny lov som skal dekke alle samfunnsområder, er det av avgjørende betydning at de som skal tolke hvilke rettigheter og plikter loven hjemler, finner et mest mulig presist og konsist budskap. Det vil ta lang tid å opparbeide rettspraksis på dette området, og derfor er det meget viktig at lovens forarbeider er rause på presiseringer og konkrete eksempler som gir minst mulig rom for innskrenkende tolkninger i ettertid.

Norsk Psoriasisforbund ser derfor med bekymring på hva slags diskrimineringsvern loven rent faktisk vil gi store grupper med nedsatt funksjonsevne som først og fremst stenges ute fra informasjons- og kommunikasjonssamfunnet. I lovforslaget gis en type funksjonshemmende barrierer forrang for andre ved at utvalget slår fast at det fysiske, bygde miljøet er det mest sentrale i forhold til universell utforming.

Siden utredningen er svært lite konkret på hvilke informasjons- og kommunikasjonsbarrierer som anses for å falle inn under § 11, er det mange spørsmål som foreløpig står ubesvart på dette feltet.

NPF vil hevde at Lovutvalget ikke oppfyller sitt mandat ved å fraskrive seg ansvar for et så stort og viktig område som IKT.

Viktig å harmonisere titlene på de tre lovene som forbyr diskriminering

NPF er enig med utvalget i å tillegge hensynet til harmonisering stor betydning ved valg av tittel på loven. Derfor vil vi støtte utvalgets valg av begrepet diskriminering i tittelen. Det må ikke herske tvil om at denne loven skal bekjempe diskriminering. Loven vil på den måten gjennom sin tittel innebære en stadfestelse av at funksjonshemmede utsettes for diskriminering, og siden denne erkjennelsen er av ny dato i Norge, blir lovens tittel av spesiell stor betydning for nettopp denne befolkningsgruppen.

Lovens formål skal være å fremme likestilling

Formålet med lover som forbyr diskriminering, er *likestilling*, ikke *likeverd*, fordi denne typen lovgivning skal sikre *samme rett* til deltakelse, som resten av befolkningen *har*. Loven gir ikke funksjonshemmede noen rettigheter som ikke andre har.

BESØKSADRESSE:
Grenseveien 86B
OSLO

POSTADRESSE:
Postboks 6547 Etterstad
0606 OSLO

TELEFON: 23 37 62 40
TELEFAX: 22 72 16 59
E-POST: npf@psoriasis.no

ORG. NR.: 971.284.331
BANKGIRO: 6049.05.32458

Målet om *likeverd* hører hjemme i lover som gir en befolkningsgruppe *særrettigheter*, dvs. rettigheter som *ikke* andre har, f.eks. sosialtjenesteloven. I en slik sammenheng vil det være naturlig å vise til gruppens likeverd som mennesker for å legitimere gruppens behov for ekstra ytelser fra fellesskapet.

Målet om likestilling vil også være i overensstemmelse med betegnelsen på det nye ombudet og klagenemnden; Likestillings- og diskrimineringsombudet/nemnder

Støtter tolkningen av diskrimineringsgrunnlaget

NPF vil presisere betydningen av å følge Lovutvalgets forståelse av hva diskrimineringsgrunnlaget må omfatte. Lovutvalget har etter vårt syn, klart å skjære klar av alle feller som ligger i avgrensning av diskrimineringsgrunnlaget. Særlig vil vi fremheve eksemplene som gis på at utseendet uavhengig av funksjonsevne, er grunnlag for diskriminering. Dersom loven på sikt skal redusere diskriminerende holdninger og handlinger, forutsetter det at loven har et tydelig og konsistent budskap til allmennheten. Med det mener vi at så lenge det er tillatt å ekskludere noen på grunn av et avvikende utseende eller kroppslige karakteristika, f.eks. et vannsiret ansikt, vil det herske et holdningsklima i samfunnet som rammer alle med avvikende utseende eller kroppslige særtrekk.

Tilgjengelighet og universell utforming Utvalgets forståelse av funksjonshemmende barrierer

NOU 2001:22 "Fra bruker til borger" foreslår handlingsplaner på tre områder: bygg, transport og IKT/informasjon med tidsfrister, nasjonale standarder og økonomiske virkemidler.

Manneråkutvalget sidestilte bygg, transport og IKT/informasjon ut fra erkjennelsen av at disse tre områdene må tillegges samme betydning som rammevilkår for deltakelse.

NPF er derfor sterkt uenig med Lovutvalgets flertall som eksklusivt velger ut en type funksjonshemmende barrierer som viktigere enn andre. Vi vil presisere at det er kostnadene ved, og betydningen av å fjerne en bestemt type barriere, som må avgjøre hvor kraftige virkemidler som må tas i bruk

NPF slutter seg til mindretallets forslag om at IKT og transport skal omfattes av forpliktelsene i § 11

Hva må veie tyngst ved valg av virkemidler?

NPF er av den oppfatning at det er kostnadene ved, og betydningen av å fjerne en bestemt type funksjonshemmende barrierer som må være avgjørende for hvor sterke virkemidler som er nødvendig å ta i bruk. På områder hvor produkter og tjenester innebærer store investeringer (transportmidler og informasjonssystemer) og eller innkjøp av produkter i stor skala (billettautomater, minibanker, betalingsterminaler, skjermbaserte informasjonssystemer osv), er det nødvendig å ha en proaktiv plikt med klare tidsfrister, slik det legges opp til i § 11.

Diskrimineringsvern i annen lovgivning

Rettslig vern mot diskriminering kan nedfelles i annen lovgivning enn en egen anti-diskrimineringslov. NPF går inn for at diskrimineringsvernet kommer inn i Loven om offentlige anskaffelser og straffeloven, og går inn for forbud mot diskriminering i Loven om offentlige anskaffelser

NPF mener at funksjonshemmede skal ha samme grad av vern mot diskriminering som andre utsatte grupper, også i straffeloven

Det er derfor sterkt beklagelig at Syseutvalget ikke går inn for å gi funksjonshemmede strafferettslig vern mot diskriminering i §§ 135a og 349a, bl.a med henvisning til manglende effekt av dagens lovgivning, og mangel på saker som kan dokumentere

Andre spørsmål som må avklares og følges opp

Likestillings- og diskrimineringsombudet må tilføres den nødvendige kompetanse for å kunne håndheve den nye loven. Diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne byr på utfordringer som må vies særlig oppmerksomhet. Dette gjelder både kunnskap som muliggjør avdekking av diskriminering som skyldes fordommer, og kunnskap som setter ombudet i stand til å håndheve loven på området tilgjengelighet.

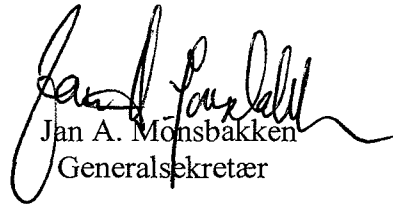
Det bør vurderes om ikke Likestillings- og diskrimineringsombudet også skal kunne mekle innenfor lovens område. En slik mekling må være åpen med åpent resultat, slik at andre kan dra lærdom av resultatet.

Det må etableres et organ som har det samlede ansvar for kunnskapen om hva som til enhver tid er gjeldende standard og som har ansvar for å følge med på utviklingen innen feltet internasjonalt og nasjonalt.

Bortfall av konsesjoner og løyver skaper særlig problemer innenfor samferdselssektoren. Det offentlige mister et styringsverktøy ved at det ikke kan stilles krav til tilgjengelighet ved tildeling av drosjeløyver.

Aase Marit Waage
Forbundsleder

Jan A. Mønsbakken
Generalsekretær